

Advies voor landelijk beleid JGZ t.a.v. COVID-19 Pandemie

versie #5 d.d. 30 april 2020

Deze adviezen voor beleidsmaatregelen vervangen tijdens de corona pandemie de reguliere JGZ-richtlijnen en afspraken.

Nieuwe werkelijkheid

Geleidelijk gaan we van een acute crisis naar een nieuwe werkelijkheid. Het regeringsbeleid volgend, zullen we ook de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg stap voor stap moeten gaan aanpassen aan de nieuwe werkelijkheid. Over hoe de uitvoering moet zijn, is geen algemeen landelijk advies te geven, dat is afhankelijk van de mate en de vorm waarin de JGZ-organisaties doorgewerkt hebben in de achterliggende periode, de populatie van het werkgebied en de beschikbaarheid van medewerkers.

Voor een gezonde nieuwe generatie

Jeugdgezondheidszorg is een vitale functie in de maatschappij met zorg voor een gezonde generatie. Het algemene advies aan alle JGZ-professionals is om na te gaan bij het individuele kind, het gezin, medewerkers van de kinderopvang, leerkrachten van de basisschool, het vervolgonderwijs, leerplicht of de gemeente waar behoefte aan is en op maat hulp te bieden en de vorm aan te passen aan wat mogelijk is. Een aanbod op maat qua inhoud en vorm past binnen de adviezen van het Landelijk Professioneel Kader: een telefonisch of digitaal consult, een groepsgesprek, een raam- of voordeur bezoek is ook een contactmoment conform het LPK en hulp/advies op maat is het uitgangspunt van het LPK. Bruikbaar hierbij is het opgestelde [handelingsperspectief kinderen in corona tijd](#).

JGZ prenataal tot schoolgaand

Voor JGZ-professionals die werken met kinderen van prenataal tot schoolgaand is het advies om de reguliere ondersteuning zo veel mogelijk te bieden in aangepaste vorm. Juist nu is het belangrijk aandacht te besteden aan het welzijn en welbevinden van alle gezinnen. Om na te gaan hoe het met hen gaat en om uit te zoeken welke kinderen - en ouders - extra ondersteuning nodig hebben. En om deze prioriteit te geven in de ondersteuning en zo nodig andere zorg er bij te betrekken. Zorg voor goed contact met de verloskundigen, kraamzorg en kinderopvang. Kijk samen met de medewerkers van de kinderopvang waar zij in ondersteuning in wensen: advies, praktische informatie rondom de coronamaatregelen etc.

JGZ basisschoolleeftijd

Voor de JGZ-professionals die werken met kinderen van 4-12 jaar is het advies om goed contact met scholen en leerplicht te onderhouden en samen met de teams te kijken waar ze ondersteuning in wensen: advies met het heropenen van de scholen, het uitvoeren van de 1,5 meter richtlijnen, hygiënische maatregelen en ondersteuning bij de gesprekken in de klas over hoe kinderen het beleefd hebben om zo lang thuis te zijn etc. Schakel evt. de hulp van de Gezonde School adviseur in. Ondersteun leerkrachten - en ouders - bij kinderen die het moeilijk hebben of hebben gehad, maar ook bij kinderen die het moeilijk vinden om weer naar school te gaan. Schakel zo nodig andere zorg in. Kijk wat individueel maar ook collectief aan ondersteuning geboden kan worden.

JGZ voortgezet onderwijs

Het voortgezet onderwijs gaat later weer naar school. Ook hier geldt voor de JGZ: onderhoud

contact met de scholen en leerplicht om samen te bepalen hoe de heropening kan plaatsvinden en welke ondersteuning gewenst is.

Gehoorscreening

Wat betreft de gehoorscreening komt het RIVM binnenkort met een advies voor herstarten en inhalen. Er wordt nog bekeken hoe dit uit te voeren, zie

<https://www.pns.nl/gehoortest-baby/coronavirus>.

Vaccinaties

RVP zwangeren: De maternale kinkhoest vaccinatie bij zwangere vrouwen heeft prioriteit ter bescherming van het ongeboren kind.

RVP 0-4 jarigen: De vaccinaties voor de opbouw van de basisimmunitet hebben prioriteit. Dit betreft: 3-5-11-14 maanden (indien maternale kinkhoestvaccinatie ontvangen) of 2-3-5-11-14 maanden (indien geen maternale kinkhoestvaccinatie ontvangen). Wanneer JGZ-professionals face to face contact hebben met kinderen geboren in 2016, dan kunnen zij ook direct gevaccineerd worden.

RVP 4-18 jarigen: JGZ-organisaties zijn bezig met de individuele [uitvoering van de MenACWY](#) vaccinatie met 1,5 meter beleid. Het is belangrijk dat de MenACWY-vaccinaties tijdig gegeven worden, omdat meningokokken W nog steeds circuleert in Nederland.

Andere (groeps)vaccinaties, voor 9-jarigen (DTP/BMR) en 13-jarigen (HPV) kunnen uitgesteld worden tot na de zomervakantie. Met uitstel van een half jaar komt de bescherming tegen deze ziekten niet in gevaar.

Maatregelen die voorlopig in stand blijven:

1. JGZ-professionals inzet en testbeleid

JGZ-professionals behoren tot de vitale beroepen en volgen de RIVM-richtlijn voor zorgverleners buiten het ziekenhuis. D.w.z bij verkoudheidsklachten werkzaamheden aanpassen zodat er geen face to face patiënt contact is. Daarnaast alleen thuis blijven indien er ook sprake is van koorts. Goed overleg tussen werkgever en werknemer over inhoud van werk, individuele gezondheidsfactoren en werkomstandigheden vormen altijd het vertrekpunt. Afstemming en gezond verstand zijn daarbij essentieel om samen te bepalen of en hoe taken kunnen worden uitgevoerd; dat vergt maatwerk en zo nodig betrokkenheid van de bedrijfsarts. JGZ-medewerkers kunnen op verwijzing van hun huisarts of bedrijfsarts getest worden wanneer ze klachten hebben die wijzen op Corona. Beslisboom voor inzet zorg personeel en testbeleid zie:

<https://lci.rivm.nl/lci.rivm.nl/covid-19/bijlage/zorgmedewerkersinzetentestbeleid>.

2. Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

Er is een beperkte voorraad aan beschermende middelen. De eerste prioriteit ligt bij het verstrekken van middelen daar waar er direct contact is met (verdachte) Corona patiënten. Het RIVM gaat er vanuit dat het werk in de JGZ zonder beschermende maatregelen uitgevoerd kan worden, mits men zich houdt aan de regels van 1,5 meter-beleid en indien dit niet kan (bijv. lichamelijk onderzoek of vaccinatie) kortdurend (<5 min) contact, niet meer dan 3 personen in een ruimte, geen contact met gezinnen waarin één persoon klachten heeft van verkoudheid, hoesten en koorts, geen face to face huisbezoek/consult uitvoer door JGZ-professional met klachten of koorts (zie ook punt 1). Houd bij de consulten waar de 1,5

meter afstand niet kan plaatsvinden in verband met het uitvoeren van lichamelijk onderzoek of vaccinatie bij het kind wél zoveel mogelijk afstand van de ouders.

3. Uitnodigen voor bezoek aan de JGZ locatie

1. Vraag ouders met maximaal 1 persoon per kind naar de JGZ locatie te komen.
2. Op de JGZ locatie houdt iedereen 1,5 meter afstand van elkaar.
3. Als één persoon van een gezin verkoudheidsklachten en koorts (>38°) en/of benauwdheid heeft, blijft het hele gezin thuis. Het kind komt dan ook niet naar een afspraak op het consultatiebureau, inloopspreekuur of elders. Huisbezoeken kunnen daar ook niet plaatsvinden.

4. Hygiëne-maatregelen in de spreekkamers en wachtkamers

De extra hygiëne maatregelen in spreekkamers en wachtkamers blijven van kracht: ontsmet de boxen, bureaus, deurklinken, lichtschakelaars en kranen zo mogelijk met alcohol. Indien dit niet aanwezig is, met water en zeep of hygiënische doekjes. Gebruik ieder een eigen stethoscoop: ontsmet deze met alcohol indien aanwezig, anders ook met zeep en water - na ieder gebruik. In de wachtkamer geen speelgoed, tijdschriften, boeken etc. en geen koffie/thee/water aanbieden. Instrueer de ouders/verzorgers om bij binnenkomst in de wachtkamer de handen te wassen met water en zeep.

Markeer de ruimte van 1,5 meter tussen ouders om er voor zorgen dat in de wachtkamers genoeg ruimte is voor ouders/verzorgers om voldoende afstand van anderen te houden. Zoals de overheid aangeeft: maximaal 3 personen per ruimte (ca. 10m²).

5. Inloopsprekuren

Zo mogelijk door laten gaan, in ieder geval voor vragen, luisterend oor bij onzekerheid, steun in de rug bij spanning en vaccinatie-inloop, maar wel op afspraak om het aantal mensen in de inloop te kunnen reguleren: één ouder met één kind tegelijk naar binnen en 1,5 meter afstand. Overige afspraken in overleg. Let hierbij op de hygiënevoorschriften (zie punt 3). Alternatief: bied online spreekuren aan.

6. Huisbezoeken

Probeer de huisbezoeken voor zoveel mogelijk te vervangen door beeldbellen, telefonisch contact of bezoek aan de JGZ locatie. Is er om één of andere reden toch een huisbezoek nodig, bv voor een gezin waar je je zorgen over maakt (ook prenataal) of er is een speciale reden om de hielprik thuis te doen, dan is het advies om vooraf te bellen met de (aanstaande) ouders en als dat niet lukt, aan de deur te vragen naar klachten bij gezinsleden qua luchtwegklachten, koorts of corona. De volgende scenario's zijn denkbaar:

- a. In het huis zijn **geen** personen met gezondheidsklachten: er gelden geen extra aandachtspunten, maar 1,5 meter afstand en contact beperken tot 1 ouder is ook hier van toepassing. Zorg dat je handgel bij je hebt voor het geval je ter plekke je handen niet kan wassen.
- b. In het huis zijn personen met **alleen** verkoudheidsklachten: het huisbezoek of de hielprik kan thuis plaatsvinden met inachtneming van de beschreven extra aandachtspunten (zie de laatste update Hielpriknieuws voor screeners: <https://www.rivm.nl/abonneren/hielpriknieuws-voor-screeners>).
- c. In het huis is één persoon met **klachten van hoesten en/of benauwdheid én koorts** (> 38 graden): ga niet naar binnen, maar doe het contact alsnog telefonisch of digitaal. In geval van de hielprik: laat een klachtenvrije persoon van buiten het gezin met het kindje

naar het consultatiebureau komen voor de hielprik. Lukt dat niet, dan overleg met de werkgever op welke alternatieve manier het huisbezoek door kan gaan of de hielprik afgenomen kan worden, denk bv aan de voordeur of drive in vanuit de auto van het gezin. Laat de werkgever hierover ook contact op met de afdeling Infectieziektebestrijding van de GGD.

- e. In het huis is een huisgenoot met **corona klachten**: ga niet naar binnen, overleg met de werkgever op welke alternatieve manier het huisbezoek gedaan kan worden of hoe de hielprik afgenomen kan worden. Wanneer je naar binnen gaat, heb je beschermende middelen nodig. Daarover kan de werkgever contact opnemen met de afdeling infectieziektebestrijding van de GGD. Voor dat soort situaties is PBM voorradig.

7. Consulten

Wat betreft consulten is het advies om alle consulten zo veel mogelijk telefonisch (of via beeldbellen of chat) te doen. Vraag na hoe het thuis gaat met iedereen in deze stressverhogende situatie. Ga in het telefonische of digitale consult na of aanvullende face to face contact wenselijk of noodzakelijk is. Zo ja, dan is het nodig om van te voren telefonisch te vragen naar de gezondheid van het gehele gezin, informatie te geven over hygiënemaatregelen op consultatiebureau en afspraken te maken over wie er met het kindje naar het consultatiebureau komt. Neem zo veel mogelijk vragen en onzekerheden van te voren door. Op die manier verkort je de consulten. De ervaring is dat ouders het contact vooraf erg waarderen en dat het de opkomst verhoogt.

8. Groepsbijeenkomsten (cursussen, themabijeenkomsten etc.).

Ouders hebben juist in deze tijd behoefte aan onderling contact. Er zijn veel mogelijkheden via videobellen om groepsactiviteiten met ouders door te laten gaan en op die manier contact met groepen ouders en de JGZ in stand te houden. Verschillende JGZ organisaties maken gebruik van een externe aanbod om samen met JGZ digitale meetings te organiseren.

9. PO/VO/SO/MBO

Laat jongeren en gezinnen met jongeren op alle mogelijke manieren weten dat je er voor hen bent. Wijs ze naar de website en chatmogelijkheden van www.jouwggd.nl en <https://chat-client-ggd-ouderchatgroeigids.serviant.nl> of "vraag het charlie" via instagram. Laat de extra zorg afspraken voor jeugdigen van 4-18 jaar zo veel mogelijk doorgaan, bij voorkeur met beeldbellen of telefonisch en/of zo nodig face to face. Ga na welke gezinnen/ jongeren in kwetsbare situaties verkeren en neem zo mogelijk actief contact op met gezinnen in kwetsbare situaties. Stem af met leerkrachten en andere zorg/hulpverleners wie de beste ingang heeft. Houd contact met je eigen scholen, biedt steun aan met het opstarten van het PO nu en VO straks en neem – zo mogelijk - deel aan digitale groepsgesprekken met de leerlingen.

10. Nieuwkomers/PGA:

De vaccinaties consulten voor nieuwkomers, asielzoekers en mensen zonder basisimmunititeit zoveel mogelijk door laten gaan, met dezelfde uitgangspunten als boven genoemd.

11. Tot slot:

Zorg goed voor jezelf en let op elkaar. Complimenten voor jullie inzet in deze crisistijd!